

Evaluering av nytt kapittel 9A i opplæringsloven

Flere elever blir hørt og får hjelp, men det er fortsatt ulik praktisering av regelverket og utfordringer i dokumentasjonsarbeidet på skolene. Dette er noen av de sentrale funnene i evalueringsrapporten om nytt kapittel 9 A i opplæringsloven.

RAPPORT | SIST ENDRET: 21.06.2019

Tittel:

Evaluering av nytt kapittel 9 A i opplæringsloven

Rapporten:

Evaluering av kap. 9A i opplæringsloven 2019

Forfatter:

Deloitte AS

Bakgrunn

Høsten 2017 fikk vi et nytt regelverk om skolemiljø. De viktigste endringene er at eleven har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø. For å sikre elevene denne retten, har skolen en aktivitetsplikt. Det er også innført av en håndhevingsordning, som gir elever og foreldre mulighet til å melde en sak til fylkesmannen dersom skolen ikke har gjort nok for å sikre elevens rett til et trygt og godt skolemiljø. [Les mer om lovverket](#)

Hovedtemaene i denne evalueringen er:

- Vurdering av måloppnåelse og implementering
- Konsekvenser av og erfaringer med lovendringen
- Informasjon og kommunikasjon
- Kunnskapsgrunnlaget for eventuelle endringer

Flere elever blir hørt

Rapporten viser at det er mange skoler som har endret praksis som følge av lovendringen. De jobber mer systematisk og tar tak i saker raskere enn før, slik at elevene får hjelp på et tidligere tidspunkt. Elevenes stemme og subjektive oppfattelse blir i større grad hørt og vektlagt.

Ulik forståelse og praktisering av regelverket

Implementeringen av lovendringen er en prosess som fortsatt pågår. Regelverket blir forstått ulikt og medfører dermed også ulik praksis i hvordan noen enkeltskoler, kommuner og fylker håndhever lovbestemmelsen.

Stor variasjon i saksbehandlingstiden, men få klager til Utdanningsdirektoratet

Funnene viser at håndhevingsordningen er mye brukt og bidrar til at flere elever får løftet sin sak til et høyere forvaltningsnivå. Det er stor variasjon i saksbehandlingstiden hos fylkesmennene, og saksbehandlingstiden kan være lang. Det er relativt få klagesaker som behandles i Utdanningsdirektoratet. Det kan tyde på at fylkesmannsembetene ivaretar sin rolle som håndhevingsmyndighet på en god måte, slik at saker blir løst på et lavere nivå.

Økt dokumentasjonskrav oppleves som krevende å håndtere

Målet om en raskere og enklere ordning når det gjelder aktivitetsplikten er langt på vei nådd. Samtidig er det flere skoleeiere og skoler som bekymrer seg for om terskelen for hva som regnes som en skolemiljøsak har blitt for lav. Flere skoler opplever at lovendringen medfører økte krav til dokumentasjon på skolene, og skolene rapporterer om at det er arbeidskrevende å følge opp aktivitetsplikten nettopp på grunn av dokumentasjonsplikten.

Rapporten gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre arbeid

Mange skoler har god kunnskap om pliktene og rettighetene som er nedfelt i loven. Det er likevel behov for kontinuerlig læring og forbedringer for å sikre at vi når intensjonene og målene med lovendringen. Særlig når det gjelder å dokumentere at aktivitetsplikten er ivarettatt, og å sikre at elever og foreldre får informasjon om at de kan kontakte fylkesmannen i skolemiljøsaker.

Evalueringen av lovendringen er gjort av Deloitte på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Direktoratet vil legge

resultatene fra rapporten til grunn for det videre arbeidet med loven.